

UBSDER CONGRESSES BOOK

ILFEMC 4th International Law, Finance, Economics and Management Congress

Issued: 15. 03.2022

ISBN: 978-605-73620-0-1

UBSDER CONGRESSES BOOK

UBSDER 4th CONGRESSES

**ILFEMC 4th International Law, Finance, Economics and
Management Congress**

**All rights of this book belong to Academic Sharing Platform Company
Publishing House Without permission cannot be duplicate or copied.**

Authors of chapters are responsible both ethically and juridically.

Academic Sharing Platform – 2022 ©

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
RESEARCH AND STRATEGY
DEVELOPMENT ASSOCIATION**

Issued: 15.03.2022

ISBN: 978-605-73620-0-1

ABOUT CONGRESS

UBSDER 4th CONGRESSES

ILFEMC 4th International Law, Finance, Economics And Management
Congress

DATE - PLACE

FEBRUARY 26- 27, 2022
IZMIR- TURKEY

ORGANIZATION

UBS International Scientific Research and Strategy Development Association

EVALUATION PROCESS

All applications have undergone a double-blind peer review process.

PARTICIPATED COUNTRIES

Turkey - Iraq - Greece- Kazakhstan - Algeria - South Africa

PRESENTATION

Oral presentation

LANGUAGES

Turkish, English, Russian

SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE

Prof. Goodarz Ahmadi, Clarkson University, USA

Dr. Chandra Mohan, NIT Warangal, India

Prof. J. K. Che, University of Missouri Columbia, USA

Dr Chi Hieu Le, United Kingdom

Prof. Dr. Alaa Hussein, University of Basrah, Iraq

Prof. Dr. Ana Catarina Valle, Izaos Soares Institute, Germany

Prof. Dr. Agustin Luna, National Scientific and Technical Research Council, Argentina

Assoc. Prof. Dr. Radomir Savić, University of Belgrade,

Assist. Prof. Dr. Azamat Maksudunov, Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

Dr. Jinning Hong, Newman University, Birmingham

Assist. Prof. Ali Vandshoari, Tabriz Islamic Art University, Iran

Dr. Mohammed-Aminu Sanda, University of Ghana Business School, Ghana

Prof. Dr. Assel Jumasseitova, Kazakh British Technical University, Kazakhstan

Prof. Dr. Ofuan James Ilaboya, University of Benin, Nigeria

Dr. Zarqa Shaheen, University of Auckland, New Zealand

Dr. Sabiha Akhter, Torrens University Australia

Assist. Prof. Dr. Omar Jawabreh, The University of Jordan, Jordan

Assist. Prof. Dr. Mohammad Ayaz, University of Management and Technology, Pakistan

Dr. Maria Antonopoulou, Panteion University of Political and Social Sciences, Greece

Dr. Ruba Hamed, Al Yamamah University, Saudi Arabia

Dr. Carolien Van Den Berg, University of the Western Cape, South Africa

Prof. Dr. Charita Jashi, Tbilisi State University, Georgia

Prof. Dr. Arnoldus De Beer, Stellenbosch University, South Africa

Prof. Dr. Mustafa Bayram, Biruni University, Turkey

Prof. Dr. Ergun Koca, Girne University, Cyprus

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

CONGRESS PROGRAM
Online (with Video Conference) Presentation

Zoom Meeting ID: 842 3828 1623
Passcode: 260222

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

IMPORTANT, PLEASE READ CAREFULLY

- To be able to make a meeting online, login via <https://zoom.us/join> site, enter ID instead of “Meeting ID or Personal Link Name” and solidify the session.
- The Zoom application is free and no need to create an account.
- The Zoom application can be used without registration.
- The application works on tablets, phones and PCs.
- Speakers must be connected to the session **10 minutes before** the presentation time.
- All congress participants can connect live and listen to all sessions.
- During the session, your camera should be turned on **at least %70** of session period
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.

TECHNICAL INFORMATION

- Make sure your computer has a microphone and is working.
- You should be able to use screen sharing feature in Zoom.
- Attendance certificates will be sent to you as pdf at the end of the congress.
- Moderator is responsible for the presentation and scientific discussion (question-answer) section of the session.
- Before you login to Zoom please indicate your name surname and hall number,

exp. H-..., S- ... NAME SURNAME

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

ILFEMC CONGRESS

26.02.2022

HALL: 1

SESSION: 1

Meeting ID: 842 3828 1623 Passcode: 260222

10:00 – 12:00 (Turkey Local Time)

MODERATOR: **DR. CÜNEYT MENGÜ**

Authors

Topic Title

DR. CÜNEYT MENGÜ

Tourism in Turkey during the Covid-19 Pandemic

CHEMS EDDINE BOUKHEDIMI

The Evaluation Of Potential Consumer's Attitude Toward Insisting To Buy Organic Food In Algeria

NEVAL KARANFİL

Tüketim Tercihlerinde 'Seçenek Yanılsaması' Üzerine Kuramsal Bir Tartışma

HEZHA HEWA
TAHER SUR

Criminal Protection Objectivity of the Child's Right to Life and Physical and Psychological Safety

ZEHRA FIRAT

Vakıf üniversitelerinde denetim mekanizmasının işleyişi ve etkinliğinin artırılması İçin öneriler

NADİRE KANTARCIOĞLU

Hibrit Çalışma ve Banka Çalışanlarının İş-Yaşam Dengesi

JOANNA K. KONSTANTINOY

Digitization of European SMEs in Tourism and Hospitality: The Case of Greek Hoteliers

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

SAULE MUSSABEKOVA	Forensic Medical Capacities of Research of Saliva Stains on Physical Evidence after Washing
ROXAN VENTER	Enforcement of Decisions of Ombudsmen and the South African Public Protector: Muzzling the Watchdogs

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

IESBSC CONGRESS

26.02.2022

HALL: 2

SESSION: 1

Meeting ID: 842 3828 1623 Passcode: 260222

10: 00 – 12: 00 (Turkey Local Time)

MODERATOR: **DR. SERKAN GÖKALP**

Authors	Topic title
SEMA GÜLÜNAY DOÇ.DR.FATMA KÖYBAŞI ŞEMİN	Görev Tamamlama Becerisine Sahip Olmayan Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Özellikleri Ve Görev Bilinci Kazandırmaya Yönelik Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi
TATIANI D. MOUSOURA	Challenges and Professional Perspectives for Pedagogy Undergraduates with Specific Learning Disability: A Greek Case Study
DR.SERKAN GÖKALP	Ortaokul Öğretmenlerinin Mesleki Dayanıklılık İnanç Düzeyleri İle Öznel İyi Oluşları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
DR.SERKAN GÖKALP	Investigation Of The Relationship Between The Middle School Teachers' Perceptions Of Organizational Trust And Their Innovative Behaviors
SOULICHANH LUANGSOMBATH, THIPPHAVANH KHANTHAPHONE, THIPHACHANH NOUTHAPHONE, BOUNMY PHALYCHAN DAOVY PONGPANYA	Difficulties of Appling English for Communication at Education and Sports Office of Naxaythong District, Vientiane Capital, Laos
HALİL TAŞ	İlkokul Öğrencilerinin E-Okuma Alışkanlıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

HUDA S. ALAZMI	Developing an Instrument to Measure Teachers' Self-Efficacy of Teaching Innovation Skills
MUNAZZA A. MIRZA KHAWAR KHURSHID	Impact of VARK Learning Model at Tertiary Level Education
FIKRET CIHAN HATICE AKKOÇ	Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Ateatiksel Problem Çözme İle İlgili Metaforik Algıları
SIMRAN BALLANI	Etiquette Learning and Public Speaking: Early Etiquette Learning and Its Impact on Higher Education and Working Professionals
RABİA ZAMUR TUNCER	Toplumsal Hafızanın İnşasında Medyanın Sağladığı İmkân Ve Sınırlılıklara Dair Genel Bir Değerlendirme

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

IMAEC CONGRESS

26.02.2022

HALL: 1

SESSION: 2

Meeting ID: 842 3828 1623 Passcode : 260222

Authors	Topic title
ÖZGE GÜR SOY PROF.DR.N.FERAH AKINCI	Türkiye’de Konut Kalitesinin İrdelenmesi: İstanbul İmar Yönetmeliği
GAYATRI SUNKAD	The Indian Architecture.- Beautiful Style
RAGHDA SAMİ MAHDİ MEHMET TOLGA SAAD MAHMOOD	Investigation of Self – Compacting Geopolymer Concrete at Elevated Temperature
MİHRİMAH GÖKNAR SENA NUR CAVSAK HAKAN TOZAN MELİS ALMULA KARADAYI	Cold Chain Vehicle Routing Decision Support System
ASPALLELLA A. RAHMAN	Combating Money Laundering in the Banking Industry: Malaysian Experience
ÖĞR. GÖR.EMRE YILMAZ	Düzlemsel Kuvvet Etkisindeki Cam Elyaf Takviyeli Epoksi Matris Kompozit Plakların Farklı Katman Sayılarının Değişimine Etkisinin İncelenmesi
DR. ÖĞR. ÜYESİ LOKMAN BİLEN	Some Harmonic Problems On The Tangent Bundle With Ciconia Metric
DEV DUTT	Self-Tuning Fuzzy Control of Seat Vibrations of Active Quarter Car Model

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

DR. SEDA CEYLAN	Czts Quantum Dots Loaded Membranes For Tissue Engineering Applications
REZA SEDAGHATI	Providing Additional Advantages for STATCOM in Power Systems by Integration of Energy Storage Device
PANAGIOTIS KYRATISIS KONSTANTINOS KAKOULIS	Simulating Drilling Using a CAD System
BURAK ÇAKIR TALİP FURKAN GÜÇLÜ ARDA UZUN İLYAS ERDUGAN	Dinamik Tork Ölçüm Cihazı Tasarımı poster presentation
FUYANG PENG DONGHONG LI	Design of a Service-Enabled Dependable Integration Environment

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

IMVHSC CONGRESS

26.02.2022

HALL: 2

SESSION: 2

Meeting ID: 842 3828 1623

Passcode : 260222

14: 00 – 16:00 (Turkey Local Time)

MODERATOR: **Dr. GÜLTEKİN GÜRÇAY**

Authors

Topic title

SAFFET ALPER ÜNLÜKAL
MUAMMER GÖNCÜOĞLU

Enterobacteriaceae ve Genişlemiş Spektrumlu Beta-Laktamaz (GSBL) Dirençliliği

MOHD FARIDZ AHMAD
MUHAMMAD AMIR ASYRAF ROSLI

Effects of Aerobic Dance on Cardiovascular Level and Body Weight among Women

ASSOC. PROF. FOUZI BOUKHAZANI
DR. KHALIL DJEBARA
DR. HAMMA ROUAIMIA
DR AHMED BABZIZ
PR. FATMA SIAHMED

Ultra-Sound Imaging Of Human Masseter

UZMA AYZ

Genetic Variability, Association And Diversity Study Among The Sunflower Genotypes At Seedling Stage Based On Different Morpho-Physiological Parameters Under Polyethylene Glycol Induced Stress

YASEMİN İSKEFİYELİ
ÖZCAN BUDAK

Sperm Chip Uygulamasının Ve Diğer Sperm Ayrıştırma Yöntemlerinin İvf Başarısı Üzerine Etkilerinin İncelenmesi

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

LEBARI B. GBOELOH	Occurrence of Adult Taenia saginata in Cattle Slaughtered in Major Abattoirs in Port Harcourt Metropolis, Nigeria
NAMI MATSUMOTO	Relationship-Centred Care in Cross-Linguistic Medical Encounters
İDİL ŞERBETÇİ SEHER KÜÇÜKERSAN	Ruminantlarda Beslemenin Reprodüksiyon Üzerine Etkileri poster presentation
DR. MÜKREMIN ÖLMEZ, İDİL ŞERBETÇİ	Bıldırcın Diyetlerine Mannan Oligosakkarit Ve Beta-Glukan İlavesinin Büyüme Performansı Üzerine Etkisi
SÜMEYYE YAZICI PINAR SÖKÜLMEZ KAYA	Monosodyum Glutamatın Sağlık Üzerine Etkileri
ÖMER AYIK	Çocuklarda Parmak Ucunun Kapı Arasına Sıkışma Yaralanmaları

UBSDER 4th INTERNATIONAL CONGRESSES
FEBRUARY 26-27, 2022
IZMIR

ICCAC CONGRESS

26.02.2022

HALL: 1

SESSION: 2

Meeting ID: 842 3828 1623

Passcode : 260222

14: 00 – 16: 00 (Turkey Local Time)

MODERATOR: **DR. AMANEH MANAFİDİZAJI**

Authors

Topic title

DR. AMANEH MANAFİDİZAJI

Kelpuregan İlçesinde Geleneksel Çömleklerin Üretimi ve Dekorlama Teknikleri

MARUT PICHETVIT

The Design of Picture Books for Children from Tales of Amphawa Fireflies

YUSUF PARLAK

Takı Sektöründe Kullanılan Yarı Değerli Bir Taş: Sarıkamış Obsidyeni

YUSUF PARLAK

Şam (Damascus) Çeliği ve Türk Burgusu

KHORRAM MANAFİDİZAJI

İran İslam Dönemi Seramik Sanatında Dekor Teknikleri

DIELLA GRACIA MARTAULI

Music Aptitude and School Readiness in Indonesian Children

ABDUL RAHIMAN KANNAM
KULAM

Repercussions of Ritual Dances to Personal Adjustment - A Perspicacious Study among School Children

HAZEM M. EL-BAKRY

Fast Painting With Different Colors Using Cross Correlation In The Frequency Domain

CONTENT

CONGRESS ID	
SCIENTIFIC & REVIEW COMMITTEE	
PROGRAM	
CONTENT	
ORAL PRESENTED PAPERS	
Cüneyt MENGÜ	
TOURISM IN TURKEY DURING THE COVID-19 PANDEMIC	1
HEZHA HEWA TAHER SUR	
CRIMINAL PROTECTION OBJECTIVITY OF THE CHILD'S RIGHT TO LIFE AND PHYSICAL AND PSYCHOLOGICAL SAFETY	15
Chems Eddine BOUKHEDIMI	
THE EVALUATION OF POTENTIAL CONSUMER'S ATTITUDE TOWARD INSISTING TO BUY ORGANIC FOOD IN ALGERIA	16
Joanna K. Konstantinou	
DIGITIZATION OF EUROPEAN SMES IN TOURISM AND HOSPITALITY: THE CASE OF GREEK HOTELIERS	17
Saule Mussabekova	
FORENSIC MEDICAL CAPACITIES OF RESEARCH OF SALIVA STAINS ON PHYSICAL EVIDENCE AFTER WASHING	18
Roxan Venter	
ENFORCEMENT OF DECISIONS OF OMBUDSMEN AND THE SOUTH AFRICAN PUBLIC PROTECTOR: MUZZLING THE WATCHDOGS	19
Nadire KANTARCIOĞLU	
HİBRİT ÇALIŞMA VE BANKA ÇALIŞANLARININ İŞ-YAŞAM DENGESİ	20
Zehra FIRAT	
VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE DENETİM MEKANİZMASININ İŞLEYİŞİ VE ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMASI İÇİN ÖNERİLER	21

TOURISM IN TURKEY DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Dr. Cüneyt MENGÜ

Orcid No: 0000-0003-2202-054X

Abstract

In recent years, tourism is a major force in the world economy and is a global activity that represents a socio-economic phenomenon specific to modern life. Any factor, such as epidemics, that often hinders travel has profound undesirable effects on tourism. The Covid-19 pandemic has not only had a regional impact, but has caused serious damage to the global tourism industry in general.

The aim of this study is to examine the effects of the Covid -19 pandemic on the tourism industry in Turkey, as well as its reflections on economic growth, foreign trade deficits and total employment. In this study, the tourism movements that developed before the pandemic in Turkey and the contractions experienced during the pandemic were presented in the tables and predictions have been made for the years 2022 and 2023 using the econometric analysis method. In the conclusion part, the problems experienced by the travel agencies operating in our country and the suggestions to be made for the corrections of them are included.

Key Words: Covid-19 Pandemic, Econometric Analysis, Turkish Tourism, Travel Agencies.

COVID- 19 PANDEMİSİ SIRASINDA TÜRKİYE TURİZMİNİN DURUMU

Özet

Son yıllarda turizm, dünya ekonomisinde büyük bir güç olup modern yaşama özgü sosyo-ekonomik bir olguyu temsil eden küresel bir faaliyettir. Genelde seyahati engelleyen salgınlar gibi herhangi bir faktörün turizm üzerinde istenmeyen derin etkileri vardır. Covid-19 pandemisi sadece bölgesel bir etki yapmakla kalmamış, genel olarak küresel turizm endüstrisi üzerinde ciddi tahribatlara yol açmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Covid -19 pandemisinin Türkiye’de turizm endüstrisini hangi oranlarda etkilediğinin yanı sıra ekonomik büyümeyi, dış ticaret açıklarını ve toplam istihdam üzerindeki yansımalarını incelemektir. Çalışmada, ayrıca Türkiye’de pandemi öncesi gelişen turizm hareketleri ve pandemi sırasında yaşanan daralmalar tablolar halinde sunulmuş ve ekonometrik analizi yöntemiyle 2022 ve 2023 yılları için sayısal öngörüler yapılmıştır. Sonuç bölümünde ise ülkemizde faaliyet gösteren seyahat acentalarının yaşadığı sorunlar ve bunların düzeltilmesi için yapılması gerekli olan öneriler yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Pandemisi, Ekonometrik Analiz, Türk Turizmi, Seyahat Acentaları.

Introduction

Throughout human history, many epidemics have not only led to mass human deaths, but have brought socio-economic changes only in certain regions, since the phenomenon of travel has not yet developed. Today, with the development of tourism industry, international travel has increased rapidly and continued to grow steadily for many years. However, at the end of 2019, unexpectedly, the world met the Covid-19 pandemic and it has led to a dramatic loss of human lives worldwide and presents an unprecedented destructions in the economies of **all countries of the world**. One of the industries most affected by this pandemic has been the tourism industry, which is one of the indispensable fields of activity for the macro and micro economic lives of countries.

Tourism, which is one of the three fastest and most stable developing industries of the 21st century is constantly developing with a high momentum. According to the World Tourism Organization (UNWTO) reports, 690 million people traveled globally in 2000, this figure increased to 980 million in 2011 and 1.4 billion in 2019. When we look at the subject in terms of international tourism receipts, it was 578 billion US dollars in 2000, reached approximately 1 trillion US dollars in 2011 and 1.5 trillion US dollars in 2019. As a result of this growth and the vital effects of the international tourism phenomenon on the economy, it has caused to be taken into account simultaneously by all countries in the world.

In the past years for 2020, UNWTO had predicted 1.6 billion tourist arrivals and approximately 2 trillion US dollars international tourism receipts. However, as a negative result of the Covid-19 pandemic that emerged at the end of 2019, tourism industry activities in the world as well as in Turkey came to a standstill and all forecasts made by UNWTO were also negatively affected.

In this study, we examined the affect of Covid -19 pandemic in the tourism industry and its reflections on both economic growth, foreign trade deficits and total employment in Turkey. We also analysed forward-looking predictions according to the econometric studies conducted by us.

Effects of Deepening Covid-19 Pandemic on the World Tourism

Although the forecasts announced by the World Tourism Organization (UNWTO) years ago for the years 2020 and 2023, due to the Covid-19 pandemic that emerged at the end of 2019, and consumers' decisions to limit their international travel, there have been great decreases in tourism movements both in terms of numbers and income. In this context, with the spread of the pandemic travel and flight restrictions, social distance, curfews and quarantine measures have been implemented all over the world simultaneously. The pandemic decreased in February and March 2021 in all over the world, but it was observed that it started to rise again from September. Restrictions on international travel to prevent the spread of the epidemic has caused to the world tourism market to experience an indefinite contraction.

According to United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD); Although vaccines seem to have slowed down the spread in some countries, the new variants that emerged in the epidemic still make people nervous and lead them to restrict their travel decisions. Most people are reluctant to get vaccinated because they fear because of its short- or long-term effects.

The biggest challenge right now is that vaccines are not applied equally across countries, and the number of people vaccinated is low in many countries. **Under these circumstances, it is unlikely that the tourism industry will return to pre-pandemic levels for another year or two.**

According to the World Tourism Organization (UNWTO) Tourism Dashboard in 2021; International tourist arrivals decreased by 74 percent in 2020 compared to the previous year. Estimated lost has been \$1.3 trillion in tourism receipts and caused 120 million job losses.

According to the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD); The epidemic triggered the tourism economy in an unprecedented way, giving the industry a sudden and intense shock. A 60% decline in international tourism is expected in 2020. If recovery is delayed until December, this rate may rise to 80%.

According to the World Tourism and Travel Council (WTTC) Economic Impact Report in 2020; Before the pandemic, travel and tourism (including its direct, indirect and induced effects) accounted for 1 in 4 of all new jobs created worldwide, 10.6% of all employment and 10.4% of global GDP. The travel and tourism industry lost approximately US\$ 4.5 trillion in 2020. Its contribution to world GDP decreased by 49.1% compared to 2019. In 2020, 62 million people lost their jobs, representing a decrease of 18.5%. Currently, many governments are trying to retain tourism employees by implementing financial support programs and by reducing working hours. The threat of job loss continues, which could otherwise be lost without a full recovery in travel and tourism.

According to the World Health Organization (WHO) 2021, September report; To date, the Covid-19 virus has infected 270 million people in the world and 5 million 314 thousand people died.

According to the World Tourism Organization (UNWTO) 2021 November report; International tourist numbers in the first half of 2021 were weak all over the world, however showed a significant increase starting from June until the end of September compared to 2020. These increases were experienced especially in Southern European countries, Caribbean, North and Central American countries. **Turkey, Croatia and Mexico were the countries that recovered the most in tourism.** However, compared to 2019, arrivals to Asian and Pacific countries decreased by 95% in 2021.

In this period all stakeholders of the tourism industry are adversely affected. Both nationally and internationally each country tries to resist and find solutions within its means to cope with the pandemic crisis.

Covid-19 Pandemic and Its Impact on Turkey Tourism

As shown in below table 1, between the years 2000-2019, international tourism movements have increased approximately 1.5 times globally, while tourist arrivals to Turkey have increased 4 times in the same years. Also in the same table during Covid-19 epidemic, there was a contraction of 80% in terms of visitor arrivals in Turkey's tourism in 2020 and 50% in 2021.

Table 1: Turkey's place in the International Tourism. (2000-2021)

YEARS	TURKEY	% Change	WORLD	% Change
2000	10.428.153	0.08135	696.000.000	-0.00474
2001	11.276.532	0.14591	692.700.000	0.01486
2002	12.921.981	0.06031	703.000.000	-0.01991
2003	13.701.418	0.25556	689.000.000	0.10595
2004	17.202.996	0.19296	762.000.000	0.05774
2005	20.522.621	-0.03424	806.000.000	0.04218
2006	19.819.833	0.17765	840.000.000	0.04761
2007	23.340.911	0.12834	880.000.000	0.03977
2008	26.336.677	0.02811	915.000.000	-0.03825
2009	27.077.114	0.05743	880.000.000	0.06818
2010	28.632.204	0.0986	940.000.000	0.04468
2011	31.456.076	3.01645	982.000.000	1.41091
2012	37.715.225	3.61667	1,035.000.000	1.48706
2013	39.860.771	3.82241	1,087.000.000	1.56178
2014	39.860.771	3.94059	1,133.000.000	1.62787
2015	41.617.530	3.99088	1,186.000.000	1.70402
2016	25.352.213	2.43113	1,235.000.000	1.77442
2017	37.654.120	3.61085	1.335.000.000	1.91810
2018	45.845.960	4.39633	1.408.000.000	2.02298
2019	51.276.459	4.91756	1.460.000.000	2.09770
2020	12.734.000	0,0012	292.000	-0,36781
2021	21.055.764*	2,01908	730.000	1,04885

Source: Turkish Ministry of Culture and Tourism. <http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR,9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html>, and <https://www.unwto.org>.

As shown in the table 2, starting from 2011 until 2019, Turkey achieved a comparative advantage in international tourism and ranked 6th position. Only 2016 is exception, due to the plane crisis with Russia.

By 2020, there were big differences in tourism due to the covid 19 pandemic.

According to the UNWTO in 2020, 100% of worldwide destinations have introduced travel restrictions and 27% of all destinations worldwide keep their borders completely closed for international tourism.

International tourists in 2019 were 1.4 billion. 4% increase compare with previous year. However, due to Covid-19 pandemic in 2020, International tourists dropped around 400 million which shows -74% decrease.

Looking at the year 2020 Turkey with almost 16 million international tourists we ranked 7th position. In 2021, Turkey with 30 million international tourists ranks 9th among the most visited countries list.

Table 2: The top 10 visited countries in the World and the position of Turkey. (In Million)

Years	France	USA	China	Spain	Italy	Germany	Turkey	The UK	Malaysia	Mexico
2009	72.2 (1)	54.9 (2)	52.2 (3)	50.9 (4)	43.2 (5)	24.2 (8)	25.5 (7)	28.1 (6)	23.6 (9)	21.4 (10)
2010	77.1 (1)	59.8 (2)	55.7 (3)	52.7 (4)	43.6 (5)	27.0 (8)	27.0 (7)	28.3 (6)	24.6 (9)	23.3 (10)
2011	79.5 (1)	62.3 (2)	57.6 (3)	56.7 (4)	46.1 (5)	28.4 (8)	29.3 (6)	29.2 (7)	24.7 (9)	23.4 (10)
2012	83.0 (1)	66.7 (2)	57.7 (3)	57.5 (4)	46.4 (5)	30.4 (7)	37.7 (6)	29.3 (8)	Rusya25.7	Tayland22.4
2013	--	69, 8(2)	55.7 (4)	60.7 (3)	47.7 (5)	31, 5 (7)	39.7 (6)	31.2 (8)	Rusya28.4	Tayland26.5
2014	83.7(1)	74.8 (2)	55.6 (4)	65 (3)	48.6 (5)	33 (7)	39.8 (6)	32.6 (8)	--	29.1 (10)
2015	84.5 (1)	77.5 (2)	56.9 (4)	68.2 (3)	50.7 (5)	35 (7)	41.6 (6)	34.4 (8)	--	32.1 (9)
2016	82.6 (1)	75.6 (2)	59.3 (4)	75.5 (3)	52.4 (5)	35.6 (7)	--	35.8 (6)	--	35 (8)
2017	86.9 (1)	76.9 (3)	60.7 (4)	81.8 (2)	58.3 (5)	37.5 (7)	37.6 (8)	37.7 (7)	--	39.3 (6)
2018	89.4 (1)	79.7 (3)	62.9 (4)	82.8 (2)	61.6 (5)	38.9 (9)	45.8 (6)	38.7 (10)	--	41.3 (7)
2019	89.7 (1)	79.3 (3)	65.7 (4)	83.5 (2)	64.5 (5)	39.6 (8)	51.2 (6)	39.4 (10)	--	45 (7)
2020	56.6	19.45	27.2	36.5	25.0	12.4	15.97	11.1	4.33	23.3
2021	82.0	75.0	59.3	75.6	52.4	35.5	30.0	35.8	Tayland 32.6	35.3

http://www.nationmaster.com/graph/eco_tou_arr-economy-tourist-arrivals&int=-1&date=2008.

UNWTO, Yearbook of Tourism Statistics, (2007-2010)

<http://dtxtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/docpdf/2012noteseng.pdf>. UNWTO, Tourism

Highlights 2014 Edition (2010-2014), <http://mkt.unwto.org/en/publication/unwto-tourism-highlights-2012-edition>, UNWTO, Tourism Highlights Edition 2015. UNWTO, World Tourism

Barometer, <http://mkt.unwto.org/en/barometer>.

<https://onestep4ward.com/most-visited-countries-in-the-world/>

<https://www.statista.com/statistics/446278/annual-foreign-visitors-to->

The macro economic effects

The economic effects on Gross Domestic Product (GDP) and Foreign Trade Deficits (FTD) as a result of the contraction experienced in our country due to the pandemic are given in the table 3 below. While the share of Turkey's tourism receipts in GDP was around 3-4% between 2005 and 2019, it decreased to 0.9% (9 per thousand) in 2020 and increased to 1.5 per cent in 2021.

Again, as shown in Table-3, In general, the share of tourism receipts in closing foreign trade deficits is over 40%, except for some years. Thus, the tourism industry in our country creates a diversification and product differentiation, especially in terms of exports while compared with other industries. In this respect, **by using the country's own resources** to provide foreign currency inputs cheaply and effortlessly, and minimizing the fiscal fluctuations. (Spring O, Kozak M. 2018:152)

When we look into the data in this table, the share of tourism receipts to cover foreign trade deficits was over 40% between 2005 and 2018. It increased to hundred per cent for the first time in 2019, but fell below 30% for the first time in 2020 due to the pandemic. By 2021, the share of FTD increased again to 58%. This is also a positive indicator.

Table 3: The share of Turkey's Tourism Revenues in GDP and in FTD. (2005-2021)

Years	GDP (Million \$)	Foreign Trade Deficit (FTD) (Million \$)	Tourism Receipts (Million \$)	Share of Tourism Revenues in GDP (%)	FTD Coverage Share of Tourism Receipts (%)
2005	624,924	43,297,743	24,124,501	3.2	55.72
2006	668,003	54,041,498	23,148,669	2.7	42.83
2007	699,189	62,790,965	27,214,988	3.0	43.34
2008	703,796	69,936,378	30,979,979	3.6	44.33
2009	669,831	38,785,809	32,006,149	3.7	82.52
2010	731,168	71,661,113	33,027,943	3.4	46.09
2011	795,311	105,934,807	36,151,328	3.5	34.13
2012	812,231	84,066,659	36,776,645	3.5	43.75
2013	846,284	99,858,613	32,308,991	3.8	32.35
2014	871,843	84,508,918	34,305,903	4.0	40.59
2015	1,087,550	63,268,398	31,464,777	2.9	49.73
2016	1,118,833	55,995,686	22,107,440	2.0	39.48
2017	1,205,786	76,736,291	26,283,656	2.2	34.25
2018	1,225,854	55,016,342	29,563,114	2.3	53.73
2019	1.409.732	31.174.000	34.520.000	%2.4	%110.00
2020	1.436.850	50.000.000	12.059.000	%0.9	%25.15
2021	900.000	35.000.000	20.100.000	% 1.5	%58.25

Source: Worldbank, www.worldbank.org. and <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Tourism-Statistics-Quarter-II:-April-June,-2021-37441>.

In terms of employment in our country, as shown in Table-4, tourism industry directly and indirectly constitutes approximately 8% to 9% of the total employment figure between 2000 and 2019. During the pandemic in general employment for 2020 and 2021 was not affected much, dismissals were prohibited, and 60% of the gross wages were paid to employees, according to the

short-time working allowance model applied by the government to all sectors including tourism. This model later became the focus of attention in some countries. The short-time working allowance, cash wage support and dismissal ban applications, which were initiated in March 2020 to protect employment, ended with the transition to the controlled normalization period as of July 1, 2021. However, this practice ultimately brought heavy costs to the Turkish economy.

Table 4: General Employment and Tourism Employment in Turkey. (2000-2021)

Years	Total Number of Employed Persons (In Thousand)	Ratio of Total Employment to Total Population (%)	Unemployment rate Yearly Average (%)	Total Employed in Tourism (Direct+Indirect)	Number of Persons (In Thousand) Total Employment In Tourism Employment Rate (%)
2000	21,581	34,1	5,6	1,535.30	7.1
2001	21,524	33,5	7,2	1,759.90	8.1
2002	21,354	32,7	9,0	1,725.20	8
2003	21,147	32,0	9,1	1,815.60	8.5
2004	21,005	31,3	8,9	1,815.80	8.6
2005	19,633	28,9	9,5	1,732.20	8.8
2006	19,933	29,0	9,0	1,711.40	8.5
2007	20,209	29,0	9,2	1,761.80	8.7
2008	20,604	29,2	10,0	1,800.50	8.7
2009	20,615	28,9	13,1	1,892.60	9.1
2010	21,858	30,2	11,1	1,700.40	7.7
2011	23,266	31,6	9,1	1,990.20	8.5
2012	23,937	31,9	8,4	1,949.60	8.1
2013	24,601	32,2	9,0	2,049.00	8.3
2014	25,933	33,4	9,9	2,130.50	8.2
2015	26,621	33,8	10,3	2,374.70	8.9
2016	27,205	34,2	10,9	2,197.60	8
2017	28,189	35,3	10,9	2,277.00	8
2018	29,852	36,4	11,3	2,351.00	8.5
2019	27,658	35,4	12	2,250.00	8.2
2020	26,812	34,12	12	2,100.00	8
2021	29,927	36,0	11,2	2,250.00	8

Source: www.tuik.gov.tr, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-IV.-Ceyrek:-Ekim---Aralik,-2021-45643&dil=1>

In our country, during the pandemic in general employment for 2020 and 2021 was not affected much, dismissals were prohibited, and 60% of the gross wages were paid to employees, according to the short-time working allowance model applied by the government to all sectors including tourism. This model later became the focus of attention in some countries. The short-time working allowance, cash wage support and dismissal ban applications, which were initiated in March 2020 to protect employment, ended with the transition to the controlled normalization period as of July 1, 2021. However, this practice ultimately brought heavy costs to the Turkish economy.

Currently, our country's economy is passing through a bottleneck. There are some experts who support the low interest and high exchange rate model applied to overcome this problem, as well as those who oppose this model. **However, while both supporters and opponents of the model generally talk about investment, employment, inflation and exports, unfortunately, they rarely talk about tourism.** As it is known, 60 or 70 dollars of the 100 dollars obtained from exports, especially in industrial products, is sent abroad in return for intermediate products. However, 10-15% of the 100 dollars obtained from touristic products goes abroad again due to franchising or to foreign partnerships. Thus, the contribution of receipts from international tourism to the macro economy of our country is evident.

Forward-Looking Forecasts

In this part of our study, both numerical and income projections will be included for 2022 and the following years of Turkish tourism.

London-based The Economist newspaper evaluated the facts that may arise after the Covid-19 pandemic in its publication "The World Ahead 2022-Looking at the Future World 2022". It stated that regarding tourism, international travel will become easier, but restrictions will continue, and the number of protected area destinations will increase.

As shown in the Table-1, although the pandemic continues there is an improvement in tourism albeit partially. Accordingly, in the statements made by the presidents of the Association of Turkish Travel Agencies (Türsab) and the Turkish Hoteliers Association (TUROB), 2022 is viewed with hope and will be a good year for tourism. Tourism movements will increase and the most importantly, our country's tourism potential adapts very quickly to the new situations. Both presidents believe that Turkey will again catch 2019 tourism figures.

Again, as shown in Table-1, the international tourism volume for 2021 is 730 million visitors. Although for the authorities to make predictions for 2022 and the following years are pretty difficult, their argument is international travel will become easier and improvements will continue increasingly in line with the measures to be taken in destination countries. In this context, according to us the international travel volume for 2022 will reach between 900 million or 1 billion tourists, unless an extraordinary situation arises.

Thus, the expected visitor volume to our country is proportional to the creation of a projection by estimating the possible international travel volume in the world.

Regarding this subject, econometric forecasting analyzes that we have made in 2006 are based on. (Mengü C, Turkey's 2023 tourism target should be 80 million tourists.)

The stages of the application are grouped under three headings.

- Establishment of a statistically significant and valid single regression application, obtaining the value of the dependent variable according to the values to be given to the independent variable according to the established model by point estimation,

- According to the values to be given to the independent variable (Total International visitor in the world, excluding Turkey) according to the established model obtaining the value of the dependent variable (Foreign visitors coming to Turkey) by point estimation,
- According to the values to be given to the independent variable (Total International visitor in the world, excluding Turkey) by making an interval estimation according to the established model determination where the dependent variable (Foreign visitors coming to Turkey) of the lowest (pessimistic) and highest (optimistic) values within the 95 percent confidence limit (5 percent margin of error)

In Table-5 below, the data that are the basis for the application are presented.

Table 5 : Worldwide and International Visitor Arrivals in Turkey (Million People)

Years	World	World (Except Turkey)	TURKEY	LN World (Except Turkey)	LN(TURKEY)
1985	330,0	327,8	2,2	5,7924	0,7840
1986	341,0	338,6	2,4	5,8248	0,8743
1987	367,0	364,1	2,9	5,8974	1,0668
1988	402,0	397,7	4,3	5,9858	1,4505
1989	431,0	426,5	4,5	6,0556	1,5076
1990	459,0	453,6	5,4	6,1172	1,6860
1991	466,0	462,6	3,4	6,1368	1,2301
1992	503,0	495,9	7,1	6,2064	1,9607
1993	518,0	511,5	6,5	6,2373	1,8757
1994	546,0	539,3	6,7	6,2903	1,9015
1995	561,0	553,3	7,7	6,3158	2,0474
1996	595,0	586,5	8,5	6,3741	2,1446
1997	613,0	603,3	9,7	6,4024	2,2747
1998	629,0	619,6	9,4	6,4290	2,2440
1999	652,0	644,5	7,5	6,4685	2,0132
2000	696,7	686,3	10,4	6,5313	2,3445
2001	692,7	681,1	11,6	6,5237	2,4527
2002	703,0	689,8	13,2	6,5363	2,5839
2003	689,0	675,0	14,0	6,5148	2,6359
2004	762,5	745,0	17,5	6,6133	2,8649
2005	806,0	784,9	21,1	6,6655	3,0505
2006	842,0	822,2	19,8	6,7120	2,9866

Orhan İÇÖZ (2005), Tourism Economy, 3. Edition, Turhan Bookstore, Ankara, p. 36.
 UNWTO (Çevrimiçi), www.world-tourism.org/, 12.09.2003.
 UNWTO, *WTO World Tourism Barometer, Volume 3, No: 1, January 2005*
 UNWTO, *WTO World Tourism Barometer, Volume 3, No: 2, June 2005*.
 UNWTO, *WTO World Tourism Barometer, Volume 5 No:1, January 2007*. UNWTO,
Tourism Highlights 2004, (Çevrimiçi) <http://www.world-tourism.org/facts/highlights/HIGHLIGHTS%20INGLES%2020041.pdf>, 25.01.2005.

Regression equations established in terms of number of visitors are presented below.

$$LNTURKEY = -12.70990368 + 2.334244874 * LN WORLD$$

In the same application, the regression equation established again was obtained by estimating the annual tourism revenue created by the international visitors coming to our country. (Mengü C, Turkey's 2023 tourism target should be 80 million tourists.)

$$LNTURKEY = -7.444216339 + 1.557251332 * LN\text{WORLD}$$

Thus, the established regression models were taken statistically, and 0.94 for the number of visitors and 0.93 for tourism revenue has a high coefficient of specificity. In other words, the model is statistically significant and has high representativeness. The results of this study revealed the accuracy of the number of tourists and tourism revenues between the years 2010-2019. None of the problems of autocorrelation, varying variance and structural break in the study are present.

The predicted results in terms of visitor numbers can be obtained from the tables below. Projection results are shown in Tables 6 and 7 below.

Table 6: Foresight Analysis Results (In Million)

Total World (Except Turkey)	Pessimistic	Usual	Optimistic
850	17,9	20,7	24,0
1000	25,1	30,3	36,6
1100	30,5	37,8	46,9
1200	36,5	46,3	58,7
1300	43,1	55,8	72,3
1400	50,2	66,3	87,7
1500	57,8	77,9	105,0

The generated revenue is shown in the table below.

Table 7: Foresight Analysis Results (In Billion USD)

Total World (Except Turkey) (In Billion USD)	Expected Income for Turkey (Billion USD)		
	Pessimistic	Usual	Optimistic
650	11,8	14,0	16,7
750	14,4	17,5	21,4
1000	21,4	27,5	35,3
1250	29,0	38,9	52,2
1500	37,1	51,6	71,8

If the Covid-19 pandemic had not occurred, according to my econometric analysis for 2023 tourists visiting Turkey would have been pessimistic 60.5, normal 80.5 and optimistic 110 million. (Mengü C, 2021:368 and TürkiyeTurizm.Com)

As a matter of fact, with the emergence of different variants in the Covid-19 pandemic, some other countries such as the UK and Israel imposed restrictions on entries in 2022, as in 2020.

In our opinion, in line with the information explained above and as a result of the research we have done, the data we predict for 2022 and 2023 for Turkish tourism are given in Table 8.

Table-8: Ordinary Forecast Projection of 2022-2023 Tourism in Turkey.

Years	Estimated number of tourists (In million)	Estimated tourism revenue (In billion USD)
2022	Pessimistic 25 millions. Usual 30 millions. Optimistic 36 millions.	2 Pessimistic 1 Billion USD. Usual 27 Billion USD. Optimistic 33 Billion USD.
2023	Pessimistic 36 millions. Usual 46 millions. Optimistic 58 millions	Pessimistic 33 Billion USD. Usual 38 Billion USD. Optimistic 52 Billion USD.

The realization of the above figures depends on the absence of an extraordinary situation during the pandemic. However, For our country in a few years, 80, even 110 million tourist arrivals and 75-85 billion dollars of tourism revenue may be possible. First thing to do is, it may be possible for authorities and decision makers to be together with the leading stakeholders of the industry in our country and to take their constructive views. When the subject is examined in terms of travel agencies, it is important to realize the following suggestions.

Conclusion and Recommendations

When we look at the issue from the point of view of travel agencies that provide intense tourists to our country, there are problems that need to be overcome urgently. First of all, the Travel Agencies and Travel Agencies Union Law No. 1618, dated 28.9.1972, which regulates travel agency activities and is currently being implemented, the circulars of the Ministry of Transport and Istanbul Metropolitan Municipality concerning tourism, and the articles in the laws numbered 1618 create contradictions for agencies. At the same time, since the law cannot adapt to the 2023 and later targets of our tourism, nor to the developments in technology, the law needs to be either completely changed or partially revised in line with the needs.

The problems encountered are listed below;

- With an application that is unique in the world, transfer operations cannot be carried out with E class, S class status passenger cars of brands such as Mercedes, which are the property of Travel Agencies. Another problem in the same path started with the conversion of 8+1 vehicles from minibuses to automobiles. As a result of the objections, a seat was added to these vehicles and they were converted into minibuses with 9+1. This practice brought great costs to the agencies by drawing new projects and re-licensing. As we mentioned above, the Tourism Transportation Law must be enacted and all these variable practices must be brought to a definite conclusion. If the purpose here is UBER etc. systems and the prevention of pirate transportation can be solved by prohibiting the rental of D2 certificate in the current practice and revising the conditions for obtaining D2 certificate by making it difficult for the future of tourism. Travel agencies should be able to directly use the vehicles originally produced by automobile factories in tourism services.
- The issue of TURSAB (Association of Turkish Travel Agencies) plate is also important. The TURSAB plate must have a value. As of 2019, the plates that have passed to the data matrix system should actually be the identity card of the vehicle. The license plate of the vehicle, necessary legal insurances, Social Security Institution (SGK) and Istanbul Metropolitan Municipality (IBB) driver card information of the vehicle driver should be defined in this data matrix. In this way, images that do not suit Turkey, such as stopping the vehicles during tours and transfers and subjecting them to inspections in front of tourists, should be avoided. Thus, this shameful behavior is prevented.
- Another problems during transportation are the restriction of the entrance of travel agencies' vehicles to touristic centers such as Eminönü, Kabataş, Taksim, Laleli by the police and penalizing the vehicle license plates when they are loading or unloading tourists in front of their hotels. In our opinion, both of these penalty applications are wrong and disturb the tourists greatly.
- Travel agencies should be exempted from the Transport Electronic Tracking and Inspection System implemented by the Ministry of Transport. As in the past, in tourism transportation within the scope of non-scheduled transportation, which is different from the principles of scheduled transportation and has instantaneously changing tourism dynamics. It should be considered sufficient to have a travel agency stamp containing the information of the passengers carried in each tourism vehicle and a list of names of the transported persons with their signatures.
- As for the licenced tourist guides, while the base (minimum) fees are determined, the ceiling (maximum) fees should also be determined by the ministry.
- Another important issue is related to the Iranian and Israeli tourist markets. Persian and Hebrew are exceptional languages for which there are not enough licensed guides in our country. From Iran and Israel in total annually 5 million tourists visit our country. For these two important markets in order to close the gap exceptional measures can be taken. For instance, Persian and Hebrew language speaking staff of the agencies both Turkish citizens or foreign personnel with a work permit in Turkey can close the gap. In other words, owner of TURSAB (Association of Turkish Travel Agencies) certificate personnel should be able to provide guidance for Iranian and Israeli tourists instead of licensed guides.

-As for the tour and transfer issue first of all, the place a historical ruins of an ancient city (shortly Ruins) in the Travel Agencies and Travel Agencies Union Law No. 1618 should be clearly defined. The ruins should be included in the law by designating them as names and locations, and the obligation to organize tours to these points by the licenced guide must continue. Transportation activities for places other than Ruins such as going to shopping malls, restaurants, entertainment centers etc. should be done by the authorized agency personnel holding TURSAB transfermen card.

- In terms of occupational safety practices, either an exemption should be applied for travel agencies or they should be checked once a year.

- Due to the increase in personnel needs during the high seasons, temporary seasonal hired personnel's Social Security premiums should be covered by the ministry. This will be a serious financial relief for the agencies.

- Fuel support should be again provided to charter flight operations arranged by the agencies same as before. This application will be an incentive to incoming agencies that bring a high number of tourists, so that more tourists will come to the country.

- The transit passenger system of Turkish Airlines should be reviewed and more seats should be reserved for passengers arriving in Istanbul. First of all, since our new Istanbul Airport provides HUB service, if the passengers on THY planes continue to carry passengers mainly to other foreign destinations, Istanbul sales will decrease and Turkish tourism will be negatively affected. For example, passengers continuing to London or Paris from African or Far East airports will not have any benefits for Turkish tourism.

- Foreign nationals who want to visit our country for touristic purposes should be provided with more convenience in obtaining a visa.

- The authority to issue C1 visas for tourists should be provided by TURSAB, as in the past, or should be given to agencies that bring a high number of tourists in return for certain criteria such as a letter of bank guarantee.

- There are 4-5 international airports in important cities of developed countries. Atatürk Airport, whose activities have been stopped, has an excellent infrastructure and there are hotels around it that have invested 20 Billion Dollars. In this way, it will be possible to solve the problem of charter operations of the tour operators. The biggest problem of the agencies are due to slot restrictions charter flights are landing at Çorlu Airport which has limited facilities and far from the city center. It will be a great convenience for us if Atatürk Airport is partially operational for charter flights.

- Except for the revision of the law numbered 1618, the "Tour Operators Law" should be enacted. In this law, a certain incentive system should be applied by introducing certification to the agencies that provide high amounts of foreign currency income to our country. (For example, travel agencies or tour operators providing \$5 million or \$10 million tourism income to the country.)

- Apart from "Tour Operators Law", it is also important to urgently enact the "Tourism Transportation Law".

References

Bahar O, Kozak M. (2018) Tourism Economy (In Turkish). Detay Publications.

Mengü C. (2018) Seyahat İşletmelerinde Yönetim ve Operasyon Stratejileri, Modern Sentez. (In Turkish) Detay Publications.

Mengü C. (2020) Operations Management and Strategies in Travel Industry, a Modern Concept. Yalın Publications.

Mengü C. (2021) TürkiyeTurizm.Com, “The target for 2023 is 80 million tourists.” “2023 hedefi 80 milyon turisttir.” (In Turkish) 28.06.2012.

OECD Coronovirus Tourism Policy Responses to the Coronovirus (Covid-19).
<https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/tourism-policy-responses-to-the-coronavirus-covid-19-6466aa20/>

UNCTAD: United Nations Conference on Trade and Development, Covid-19 and Tourism.
https://unctad.org/system/files/official-document/ditcinf2021d3_en_0.pdf

UNWTO, Tourism Highlights:2017 Edition.
<https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284419029>.

UNWTO Tourism Dashboard.
<https://www.unwto.org/international-tourism-and-covid-19>

World Health Organization (WHO) 2021 Report.

World Health Organization (WHO) <https://www.who.int/publications/m/item/weekly-epidemiological-update-on-covid-19---21-september-2021>

WTTC Economic Impact Report.
<https://wttc.org/Research/Economic-Impact/Economic-Impact>.

www.ubsder.org

CRIMINAL PROTECTION OBJECTIVITY OF THE CHILD'S RIGHT TO LIFE AND PHYSICAL AND PSYCHOLOGICAL SAFETY

HEZHA HEWA TAHER SUR

Koya University - Iraq

Abstract:

Nowadays, child affairs is a matter of both national and international interests. This issue is regarded a vital topic for various scientific fields across ages, and for all the communities without exception. However, the nature of child caring may vary due to the verities in science perspectives. So, considering child's affairs from different perspectives is helpful to have a complementary image about this matter. The purpose behind selecting this topic is to keep a balance between the victim on the one hand, and the guardian and the offender on the other hand, (i.e.) to avoid any kind of excessiveness either in the protection of the child and its rights not in the punishment of the offender. This is achieved through considering various legal materials in the Iraqi legislation and in the comparative legislations that are concerned with the child's issue and the extent to which the child makes use of these rights. The scope of this study involves the crimes that are considered as aggressions against the child's right to life, and the crimes that are dangerous to their physical and psychological safety. So, this study comprehensively considers the intentional murder of child, child murder to avoid disgrace, child kidnapping, child abandonment, physical abuse for the sake of punishment or not, child circumcision, verbal violence, and abstaining from leaving a child with a person who has the right of custody. This study ends with the most significant concluding points that have been derived throughout this study, which are: Unlike the Iraqi legislation, the Egyptian legislation defines the child in the Article 2 of the Child Law No. 12 of 1996 amended by the Law No. 126 of 2008 that the child is a person who does not exceed 18 years of age. Some legislation does not provide special criminal protection for child intentional murder, as in the Iraqi and the Egyptian legislation. However, some others have provided special criminal protection for a child, as in French and Syrian legislations. Child kidnapping is regarded as one of the most dangerous crimes that affects the child and the family as well, as it may expose the child's life to danger or to death. The most significant recommendations from the researcher are: The Iraqi legislation is recommended to take the necessary measures to establish a particular legislation for the child by including all the legal provisions that are associated with this weak creature, and make use of the Egyptian legislator's experience as a pioneer in this respect. Both the Iraqi legislation and the Egyptian legislation are recommended to enact special laws to protect a child from the crimes of intentional murder, as the crime of child murder is currently subjected to the same provisions consider for adult murder.

Keywords: Child abuse, juvenile, legislation, punishment and aggravation.

THE EVALUATION OF POTENTIAL CONSUMER'S ATTITUDE TOWARD INSISTING TO BUY ORGANIC FOOD IN ALGERIA

Chems Eddine BOUKHEDIMI

University of Tizi Ouzou, - Management Marketing - Algeria.

– Ph.D. degree 0000-0003-1728-1809

ABSTRACT

This paper's research aims. to check the behavior of the potential consumer in the purchase decision in the Algerian organic food market. Moreover, we wanted to know which gender is more aware. of potential consumers toward insisting to buy green food when this type of product is not available in the nearest market.

To achieve our research objective, we chose an analytic methodology by the exploitation of an online survey between 11 and 25 February 2021, the size of respondents was 10 persons.

In consequence, our research allowed us to understand that there is a real relationship between the type of consumer's gender and its taking into consideration ecological and well-being issues toward buying organic food. In order to confirm that, we used the Chi-square test under SPSS Software V 26, the p-value shown was superior to the significance level ($\alpha=0.05$) and we found that both women and men are aware of the consumption of organic foods..

Keywords: Green Marketing- Green consumer- Organic food- Consumer behavior- Algerian market.

www.ubsder.org

DIGITIZATION OF EUROPEAN SMES IN TOURISM AND HOSPITALITY: THE CASE OF GREEK HOTELIERS

Joanna K. Konstantinou

Deree- American College Of Greece - Greece

Abstract:

The aim of this study is to explore the need of small and medium-sized businesses in tourism and hospitality industry to adopt technology and enhance their degree of digitalization, along with the main benefits enjoyed by technology and the main challenges that hinder its adoption. Within a hermeneutic phenomenological perspective, semi-structured interviews were conducted with three hotel owners and the focus was to identify the main reasons of adoption of technology, enablers and barriers. The findings were grouped with the goal of identifying typology of business practices in using and adopting technology.

Keywords: Digitalization, hospitality, SME, Interpretative Phenomenology.

www.ubsder.org

FORENSIC MEDICAL CAPACITIES OF RESEARCH OF SALIVA STAINS ON PHYSICAL EVIDENCE AFTER WASHING

Saule Mussabekova

Department of Forensic Medicine, Karaganda State Medical University, Kazakhstan

Abstract:

1. Recent advances in genetics have allowed increasing acutely the capacities of the formation of reliable evidence in conducting forensic examinations. Thus, traces of biological origin are important sources of information about a crime. Currently, around the world, sexual offenses have increased, and among them are those in which the criminals use various detergents to remove traces of their crime. A feature of modern synthetic detergents is the presence of biological additives - enzymes. Enzymes purposefully destroy stains of biological origin. To study the nature and extent of the impact of modern washing powders on saliva stains on the physical evidence, specially prepared test specimens of different types of tissues to which saliva was applied have been examined. Materials and Methods: Washing machines of famous manufacturers of household appliances have been used with different production characteristics and advertised brands of washing powder for test washing. Over 3,500 experimental samples were tested. After washing, the traces of saliva were identified using modern research methods of forensic medicine. Results: The influence was tested and the dependence of the use of different washing programs, types of washing machines and washing powders in the process of establishing saliva trace and identify of the stains on the physical evidence while washing was revealed. The results of experimental and practical expert studies have shown that in most cases it is not possible to draw the conclusions in the identification of saliva traces on physical evidence after washing. This is a consequence of the effect of biological additives and other additional factors on traces of saliva during washing. Conclusions: On the basis of the results of the study, the feasibility of saliva traces of the stains on physical evidence after washing is established. The use of modern molecular genetic methods makes it possible to partially solve the problems arising in the study of unlaundered evidence. Additional study of physical evidence after washing facilitates detection and investigation of sexual offenses against women and children.

Keywords: Saliva research, modern synthetic detergents, laundry detergents, forensic medicine.

ENFORCEMENT OF DECISIONS OF OMBUDSMEN AND THE SOUTH AFRICAN PUBLIC PROTECTOR: MUZZLING THE WATCHDOGS

Roxan Venter

University of Johannesburg – South Africa

Abstract:

2. Ombudsmen often face the challenge of a lack of authority to have their decisions and recommendations enforced. This lack of authority may be seen as one of the major obstacles in the way of the effectiveness of the institutions of Ombudsman and also the South African Public Protector. The paper will address the current legal position in South Africa with regard to the status of the decisions and recommendations of the South African Public Protector and the enforcement thereof. In addition, the paper will compare the South African position with the experiences of other jurisdictions, including Scandinavian countries like Sweden, Denmark and Norway, but also New Zealand and Northern Ireland, with regard to the enforcement of the decisions of Ombudsmen. Finally, the paper will make recommendations with regard to the enhancement of the power and authority of Ombudsmen in order to effectively enforce their decisions. It is submitted that the creation of the office of Ombudsman, and the Public Protector in the South African system, is an essential tool to ensure the protection of society against governmental abuse of power and it is therefore imperative to ensure that these watchdogs of democracy are not muzzled by a lack of powers of enforcement.

Keywords: Enforcement of decisions of Ombudsmen, Governmental control, Ombudsman, South African Public Protector.

www.ubsder.org

HİBRİT ÇALIŞMA VE BANKA ÇALIŞANLARININ İŞ-YAŞAM DENGESİ

Dr. Nadire KANTARCIOĞLU

ORCID ID: 0000-0001-6968-9350

Özet

İş-yaşam dengesi ; insanların, çalışma alanları ve yaşam alanları hakkındaki istekleri ve beklentileri arasında denge kurabilmesi, hayatlarında doyuma ulaşmaları şeklinde tanımlanabilir. Günümüzde hibrit çalışma biçiminin benimsenmesiyle birlikte iş ve özel yaşam iç içe geçmiştir. Çalışmada, örneklem yöntemi ile seçilen ve hibrit çalışma sistemine geçen ve geçmeyen bankalardaki 120 çalışana iş-yaşam dengesi ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada, öğrenim durumu, demografik özellikler ve hibrit çalışma durumu ile, iş-yaşam dengesi düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmamızın sonucunda ; öğrenim düzeyi yüksek olan banka çalışanlarının iş-yaşam dengelerinin daha yüksek olduğu; ve çalıştıkları banka hibrit sisteme geçen çalışanların iş yaşam dengelerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. İş yaşam dengesi yüksek çalışanların iş ve özel yaşamları arasında bir denge kurmuş oldukları ve hayatlarında doyuma ulaştıkları söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İş-yaşam dengesi, hibrit çalışma

www.ubsder.org

VAKIF ÜNİVERSİTELERİNDE DENETİM MEKANİZMASININ İŞLEYİŞİ VE ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMASI İÇİN ÖNERİLER

DR. Zehra FIRAT

ORCID ID:0000-0003-0551-2200

Vakıf üniversitelerinin kurulma usulleri, organları ve tabii olacakları esaslar anayasanın 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'na 7.8.1983 tarihli ve 2880 sayılı Kanun ile eklenen maddelerle düzenlenmiştir. Yasada'' Bu kurumların mali, idari ve ekonomik konularda **Yükseköğretim Kurulunun** gözetim ve denetimine tabi oldukları'' şeklinde belirtilmektedir.

Vakıf üniversiteleri yönetimi müteveli heyeti olarak adlandırılan en az yedi kişilik bir heyetten oluşmaktadır. 5 yıllık süre için seçilen söz konusu heyet, sözleşmeli personelin işe alınması, maaşlarının tespiti, harcamaların belirlenmesi ve bütçenin oluşturulması konusunda yetki sahibi olarak konumlandırılmaktadır. Rektörler ise söz konusu heyetin hem üyesi hem de kararların uygulayıcısı olarak konumlandırılmaktadır.

Vakıf Üniversitelerinin tabi olduğu denetimler:

1- Yükseköğretim Kalite Kurulu Denetimi;

23 Temmuz 2015 ve 29423 Resmi Gazetede Yükseköğretim Kalite Güvencesi yönetmeliği yayınlanmıştır. Kasım 2015 yılında Yükseköğretim Kalite Kurulu kurulmuştur. Kurul çeşitli üniversiteler ve diğer kurumların temsilcilerinden oluşturulmaktadır. Öğrenci temsilcisi de bulunmaktadır. Yükseköğretimde, ulusal kalite güvencesi ve akreditasyon politika ve stratejisinin hazırlanmasına dair hususların denetimi üç temel amaca hizmet eder. Bunlar; Kurumsal Dış Değerlendirme, Kalite Güvence Ajanslarının Tescili, Kalite Kültürünü Yaygınlaştırmaktır.

Yukarıdaki amaçlara hizmet etmek için kurulan Yükseköğretim Kalite Kurulu, iç değerlendirmeler ve dış değerlendirmeler ile alakalı bir model ve sistem getirdi. Bu sisteme göre Türkiye de faaliyet gösteren her yükseköğretim kurumu yılda bir kez kendi iç değerlendirmesini, kurum iç değerlendirme raporunu hazırlamakla mükelleftir. Bu rapor "**kurum iç değerlendirme raporu**" olarak adlandırılmaktadır ve her yıl üniversite web sitesinde Yükseköğretim Kalite Kurulunun belirlediği formatta yayınlanır. Bunun yanı sıra ayrıca yükseköğretim kurumları her 5 yılda bir, Yükseköğretim Kalite Kurulunun ön gördüğü şekilde, onun atadığı uzmanlar tarafından kurumsal dış değerlendirmeden geçmek zorundadır.

2- YÖK denetimi;

Vakıf yükseköğretim kurulları her yıl devlet üniversitelerinden farklı olarak, doğrudan Yüksek Öğretim Denetleme Kurulu tarafından bir dış denetime tabi tutulmaktadır. Her yıl Eylül ve Ocak ayları arası gerçekleştirilen bu süreçte YÖK' ün belirlediği bir denetim başkanı yanında maliye ve SGK dan çeşitli kurumlardan görevlendirilmiş 4-5 kişilik bir heyet mutlaka vakıf üniversitelerini ziyaret etmektedir. Ziyaret öncesi bir resmi yazı ile bildirilmektedir. Kuruma ait tüm gelir ve giderlerinin, ihale dosyalarının kontrol edilmesi de dâhil olmak üzere bir dış değerlendirme yapılmaktadır.

Ve bir de diğer denetimlerden farklı olarak üniversitenin oluşum ve denklik süreçleri ile ilgili olan; bölüm ve birim bazında akreditasyonlar mevcuttur.

YÖK denetiminden önce vakıf üniversiteleri bu denetime hazırlık amacı taşıyan zorunlu olmayan bir iç denetim mekanizması geliştirebilme imkânına sahiptir. Vakıf üniversitelerini bağlayan bir iç denetim mekanizması oluşturulması zorunluluğu yoktur.

Vakıf üniversitelerinde İç Denetim süreci, Rektör'ün önerisiyle Mütevelli Heyet Başkanı onayı alınarak atanan, üniversitenin **Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı'nda** görev yapanlar, **denetim komisyonları veya kalite koordinatörlüğü** gibi birimler tarafından yürütülebilmektedir.

Vakıf üniversitelerinde uygulanabilen İç denetim türleri, Uygunluk denetimi, Performans denetimi, Mali denetim, Bilgi teknolojileri denetimi, Sistem denetimi, Suiistimal denetimi olarak gruplandırılmaktadır.

Uygunluk denetimi: Denetimler yapılırken faaliyetlerin söz konusu yasal çerçevelere uygunluğu değerlendirilmektedir. İlan edilmiş yasalara, kurum içi yönergelere, senato yönetim kurulu ya da mütevelli heyet kararlarına ne kadar uyulduğuna bakılarak eksiklikler tespit edilir. Düzeltmeler takip edilir. İşleyiş sistematikleştirilerek bir standart yakalanması hedeflenir.

Performans denetimi: Fonksiyonel birimlerin performanslarının değerlendirilebilmesi ve ölçülebilmesi için gerekli denetim parametreleri her birim için farklılıklar arz etmektedir. Hangi fonksiyonel birim için hangi performans kriterinin değerlendirileceği gerçekçi bir denetim faaliyeti sonucunda ortaya çıkabilmektedir. Bu amaçla ilk önce performansın ne olması gerektiği ile ilgili analizler yapılmakta ve her birim için gerekli iş tanımları ortaya konulmaktadır. İş tanımları belirlendikten sonra insan faktörünün de etkinliğini ortaya koyabilmek için iş gerekleri belirlenmeli ve bu doğrultuda performans ölçümü sağlanmalıdır. Devlet üniversitelerinde, denetim gerçekleştirilirken göz önünde bulundurulmuş performans göstergeleri ise; kullanılan kaynaklar, tamamlanan faaliyetler, ulaşılan sonuçlar, verimlilik göstergeleri ve verilen hizmetin kalitesi olmak üzere 5 başlık altına toplanmıştır. Kaynak tahsisinde ölçülebilir performans kriterlerinin kullanıldığı üniversitelerde ayrıca işlemleri gerçekleştirirken kamu kaynaklarının kullanımında kamu malı olarak sayılan çevrenin sürdürülebilir kalkınmaya destek olacak şekilde kullanılması, eşitlik ilkesi doğrultusunda sunulan hizmetin herkese adil ve eşit şekilde dağıtılması, etik olması ilkesi doğrultusunda ise kamu kaynaklarının yönetimi hususunda doğruluk ve dürüstlük ilkesi performans denetiminin kıstasları arasında yer almaktadır.

Suiistimal denetimi: Suiistimaller tespit edildiğinde üst yönetime raporlanmaktadır. Üst yönetim suiistimali gerçekleştiren kişiler hakkında disiplin yönetmeliğini uygulamaktadır. Bunu en aza indirebilmek için de kurum içerisinde iletişim faaliyetlerinin etkinliğini artırmak, örgüt içerisinde güç mesafesini azaltmak ve tüm insanları kapsayacak şekilde etkin işleyen bir disiplin sistemini oluşturmak oldukça önemlidir. En önemlisi de kurumsal yapıyı güçlendirmek için işleyişleri şeffaf, disiplinli ve sistemli bir şekle sokmaktır.

Sistem denetimi ve BT denetimi de süreçlerin ve işleyişlerin birimler bazında denetlenerek kurum amaçlarına hizmet edip etmediğinin makul güvencesini vermek için gerçekleştirilir. Sistem denetiminde iç kontrol sisteminin üniversiteye ne derece katkı sağladığı, ne tür eksikliklerin bulunduğu, kaynaklar ve uygulanan yöntemlerin ne denli yeterli olduğuna bakılır.

Üniversite bünyesinde oluşturulan İç Denetim birimi için üst yönetimin tavrı ve kararlığı büyük önem taşımaktadır. Görevlendirmeler, görev paylaşımları rektörlük nezdinde yapılır. Üst yönetici olan Rektör, iç kontrol mekanizmasının kurulması, gözetilmesi, işleyişi ve izlenmesinden sorumludur. Üst yönetici bu sorumluluğunun gereklerini, harcama yetkilileri, mali hizmet birimi ve iç denetçiler vasıtasıyla gerçekleştirir. İDKK(İç Denetim Koordinasyon Kurulu)'nın 2008 raporuna göre devlet üniversitelerinde iç denetime konu olan faaliyetler; döner sermaye işlemleri, katılım öncesi mali yardımlar, taşınır mal işlemleri, iç kontrol faaliyetleri, ön mali kontrol faaliyetleri, satın alma işlemleri, insan kaynakları süreci, bütçe işlemleri, harcama ve mali işlemler, yapım, bakım ve onarım faaliyetleri, maaş ve harcırah işlemleri, personel tabldot işlemleri, dış proje işlemleri, ek ders ödemeleri, muhasebe ve mali raporlama süreci, taşınmaz kiralama işlemleri, bilimsel araştırma projeleri, dış proje kredileri, sağlık hizmetleri, sosyal tesis işletme faaliyetleri, arşiv hizmetleri, borçlanma ve borç ödeme işlemleri, tedavi giderleri ve ruhsatlandırma ve denetim işlemleri olarak ifade edilmiştir.

Üniversitelerde iç denetim süreci; ilk olarak denetlenecek birimin ve denetim alanlarının belirlenmesi gerekir. Daha sonra risk ölçüt tanımlanmasının yapılması ve risklerin basamaklandırılarak denetim alanlarının öncelik sıralık sırasının belirlenmesi gerekmektedir. Denetim evreni-kapsamı, risk esaslı denetimlerde, Üniversite yönetimi tarafından tanımlanan riskler (1-itibar kaybı, 2- finansal kayıp, 3-paydaş memnuniyetsizliği, 4-operasyonel aksaklıklar, vb.) iç denetim birimi tarafından kapsamlı bir analize tutularak belirlenir. Kapsamı belli olan denetim kaynaklarının tahsis edilmesi, planlamanın yapılması ve onaylanması ile iç denetim programının hazırlanması, onaylanması denetim aşamalarını oluşturur. İç denetim programı hazırlanıp onaylandıktan sonra denetimi yapmakla sorumlu iç denetçilere, iç denetim birimince görevi yazıyla iletilir. İç denetçi görevlendirmesi yapıldıktan sonra iç denetim birimince, denetim yapılacak birime bildirim yazısı gönderilir.

Standart bir iç denetim sürecinde; kurum içinde denetimi yapılacak birimlere bilgilendirmeler yapılır. Gerekli evrak ve belgeler istenir, kayıtlar kontrol edilir, yerinde kontroller ve testler yapılır. Rapor hazırlanarak birimlere eksikler belirtilmekte ve eksikliklerin tamamlanması için gerekli süre verilmektedir. Bu süre zarfında izleme süreci devam eder ve nihai bir rapor üst yönetime sunulur. Böylece Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun ve YÖK' ün denetimine hazırlıklı olunması sağlanır.

Devlet üniversitelerinde zorunlu olarak oluşturulan iç denetim mekanizması vakıf üniversiteleri için zorunlu değildir. Türkiye genelinde 2022 yılı itibariyle enstitüleri dışında lisans eğitimi veren 77 vakıf üniversitesi vardır. Bu üniversitelerin yönetim oluşumlarına ve organizasyon yapılarına bakıldığında sadece 6 tanesinde mütevelli heyeti ve rektöre bağlı ayrı bir iç denetim biriminin olduğu tespit edilmiştir. Bu üniversitelerdeki iç denetim yapılanması; yukarı da değinildiği şeklide, denetim komiteleri, Strateji Geliştirme birimleri ya da kalite ve güvence kurullarınca yapılmaktadır.

Işık Üniversitesi (Feyziye Mektepleri Vakfı - 1996 - 2021/2022 Öğrenci sayısı 7584) İç Denetim Müşavirliği

İstanbul Arel Üniversitesi (Kemal GÖZÜKARA Eğitim ve Kültür Vakfı – 2007 – 2021/2022 Öğrenci sayısı 16884) Kurumsal Risk ve Güvence Ofisi

İstanbul Aydın Üniversitesi (Anadolu Eğitim ve Kültür Vakfı – 2007 – 2021/2022 Öğrenci sayısı 37392) **Denetim Komitesi**

Bezmialem Üniversitesi (Vakıflar Genel Müdürlüğü- 2010 – 2021/2022 Öğrenci sayısı 3411) **İç Denetim Direktörlüğü**

Antalya Bilim Üniversitesi (GAYE EĞİTİM SAĞLIK SPOR VE ÇEVRE VAKFI – 2010 – 2021/2022 Öğrenci sayısı 4745) **Strateji ve Kalite Kurulu**

Fenerbahçe Üniversitesi (Fenerbahçe Eğitim, Kültür ve Sağlık Vakfı - 2016- 2021/2022 Öğrenci sayısı 1806) **Kalite Komisyonu**

Görüldüğü üzere vakıf üniversitelerinde doğrudan mütevelli heyeti ve rektöre bağlı olarak çalışan denetim mekanizmaları ya strateji geliştirme ya denetim ya da kalite ve güvence birimleri şeklinde adlandırılarak, sistemli ve disiplinli bir yapı olarak oluşturulmuştur. Yönetime doğrudan bağlı olan denetim birimleri olmayan diğer vakıf üniversitelerinde ise YÖK ve Yükseköğretim Kalite Kurulunca yapılan denetimlere yönelik faaliyet raporları Kalite Komisyonlarınca birimlerden toplanan evrakların Yükseköğretim Kalite Kurulunun istediği formata uygun olarak matbu şekilde birleştirilmesi ile gerçekleştirilmektedir. Vakıf üniversitelerinde denetim faaliyetlerinin temelinde finansal verilerden daha çok hizmet kalitesinin yeterli olup olmadığı yer alır.

Devlet üniversitelerinden daha fazla denetime tabi olan vakıf üniversitelerinde, bu kadar az sayıda iç denetim birimi oluşu hayret vericidir. Zorunlu olmasa da yüksek önem arz eden denetim mekanizmalarının yaygınlaşması, vakıf üniversitelerinin kalitesi ve kurumsallığı bakımından hususi ihtiyaçtır. Bu tespite ilaveten 2019 da yapılan başka bir çalışma sonucunda ise; Türkiye’deki devlet ve vakıf üniversitelerinin tümü baz alındığında, 393 iç denetçi kadrosunun 219’u dolu, 174 adedi ise boş olarak gözükmektedir. 219 iç denetçinin 182’si erkek, 37’si kadınlardan oluşmaktadır. Genel bir ifade ile iç denetçiler için tahsis edilen kadroların üçte ikisi dolu olduğu ve kadın iç denetçi sayısının çok az olduğu görülmektedir.

Denetim mekanizmasının işleyişinin etkinliğini tespit etmek için yapılan bir çok çalışmada ve kurum içi kontrol öz değerlendirme raporlarında, yer alan bilgilerin misyon, vizyon, stratejik plan ve hedeflerinden öteye gitmediği; iç denetim sürecinin mevcut çalışmalarının izleme ve raporlamadan ibaret olduğu görülmüştür. İç denetim prosedür denetimi olmaktan çıkmalı; etkinlik, ekonomiklik, verimlilik ve zamanındalık denetimi olmalıdır. Risk esaslı önleyici ve tedbir alıcı bir uyarı ve izleme mekanizması olarak çalışmalıdır. Üniversite, bünyesindeki iç denetim biriminin gerçekleştirdiği denetim süreci sayesinde, **özdeğerlendirme temelinde paydaş önerilerine açık sürekli iyileştirmeye yönelik sağlam ve örnek bir kurumsal kültür oluşturulabilir.**

Bünyesindeki İç denetim mekanizmasının, üniversite vizyonuna uygun şekilde, misyonunu gerçekleştirebilmek için oluşturulan stratejik plan ve politikaların uygulandığına ve etkinliğine dair makul bir güvence ve içgörü vermesi; yükseköğretim kurumları için önemli bir kalite göstergesidir. Bu hususu detaylandıracak olursak;

- Yükseköğretim Kalite Kurulunca istenen ‘Kurum İç Değerlendirme Raporu’ nun hazırlanması aslında hali hazırda ilan edilmemiş sistematik olmayan bir üniversite iç

denetim mekanizmasının oluşturulması demektir. Bu mekanizma sistematik hale getirilerek üniversite yönetiminin etkinliğine katkı sağlayabilir. Yasal zorunluluklar için yapılan çalışmalar da böylece, hesap verme sorumluluğundan öteye geçecek şekilde bir düzen çerçevesine sokularak, başka bir deyişle, kurumsallaştırılarak üniversite için katma değerli bir süreç haline getirilebilir.

- Denetim değerlendirme süreçlerinin en iyisi birimlerin tamamının şeffaflaştırılmasıdır. Denetim yapılacak birimleri, yılın belli ayları ve zamanlarında değil de sürekli denetlenebilir hale getirmek gerekmektedir. Bu da iş süreçlerinin ve hizmet standartlarının oluşturulması demektir. Sürekli denetim, işleyişlerde sistematikleşme, standartlaşma, şeffaflık ve etkin iletişim sayesinde kurum içi entegrasyon ve senkronizasyon sağlanarak bir kurumsal kültür oluşturulmasına yardımcı olur.
- İç Denetim Birimi oluşturulurken en önemli koşullardan biri de çalışanların denetim ile ilgili bilgilendirilmesini sağlamak ve bu sürece gönüllü uyumu sağlayacak bir katılımın gerçekleştirilebilmesidir. Üniversite birimlerinin denetim ile ilgili farkındalıklarının oluşturulması, etkili iletişim ve zamanında veri akışının sağlanması; denetim süreçlerinin kurum içinde normalleştirilmesine, entegre olmasına ve sürekliliğine yardımcı olur. Tüm birimlerin erişim sağlayabileceği, sürekli veri akışı ve doğrulamalarının olduğu, zorunlu bir denetimden çok kurumsal kültürün içindeki bir işleyiş haline gelen denetim; ayakları yere sağlam basan, dikkat ve özen içeren bir rutin olarak görüldüğü takdirde süreçlerde hata payı azalır, verimlilik artar ve riskler minimize edilebilir.
- Üniversiteden elde edilen tüm süreçlere ait verilerin bir platformda toplandığı ve denetçilerin ve yöneticilerin her birimin gerçek zamanlı verilerini ve bilgilerini tek platformdan alabilecekleri şekilde yapılan bir yönetim bilişim sistemi, hatta GRC türü yazılım destekli denetim çalışmaları süreç takibini kolaylaştırır ve hızlandırır. Süreçler gerçekleşirken işlerin doğru yapılmasını sağlayabilir. Sonradan düzeltmelere fazla zaman ayırmaya gerek kalmadan, risk esaslı iç görüşler sunabilen bir denetim sistemi kurulmuş olur. Denetim olgusu sadece belli bir dönemde kurum birimlerinde gerginlik yaratan bir süreç olmaktan çıkar, kurumsal yapı içinde doğal işleyişin bir parçası haline gelir. Böylece denetim kurumsal kültürün bir parçası olur.
- Kurumsal yapı içinde iç denetim birimleri yönetim, birimler ve çalışanlar tarafından benimsenmeli ve kurumsal yapının bir parçası olarak kabul edilmelidir. (Denetçileri kurum içinde herkes tanımalıdır.) Ancak kurum içindeki birimlerin üzerinde Demoklesin kılıcı gibi ürkütücü bir konumda değil, birimlerle beraber çalışan, sürekli iletişim içinde olan, yol gösterici güvenilir danışman- strateik ortak konumunda olmalıdır. Kurum içinde yönetim ve birimler arasındaki bağı kuran bir köprü olmalıdır.
- Denetimde esas amaç kurum misyonunun gerçekleştirilmesine yardımcı olmak, belirlenen stratejik hedeflere ve politikalara uygun işleyişin sağlandığına makul bir güvence vermektir. Üniversite bünyesinde oluşturulan bir iç denetim mekanizması,

zorunlu denetim prosedürlerinin gerçekleştirilmesinin yanında etkinlik ve verimlilik kontrollerini gerçekleştirir. Planlanan denetimler(uygunluk, mali, performans, BT, sistem ve suiistimal) kuruma, süreçlerdeki aksaklıkların tespiti ve bunların giderilmesinin yanı sıra kendi kendini iyileştirebilen, riskleri öngörebilen, önlem alabilen dinamik ve proaktif bir sistem sunar.

- Kurumun nihai amacı olan dış paydaşların yani iş dünyasının ve iç paydaş olan öğrenci, öğretim kadrosu ve yöneticilerin memnuniyeti; iç denetim biriminin bağımsız ve tarafsız statüsü sayesinde kuruma dışarıdan bir göz gibi bakarak yaptığı tespitler doğrultusunda zamanında ve tatmin edici şekilde sağlanabilir.
- Vakıf üniversitesi olarak YÖK denetimi ve iç denetim dışında gönüllü olarak uluslararası denetimlere de tabi olmak kurumun eğitim standartlarının geliştirilmesinde ve planlanan hedeflere ulaşılmasında katkı sağlamaktadır. Avrupa Üniversiteler Birliğinin (EUA) yürüttüğü denetim programı bunlardan biridir.
- İç denetime dair kurumsal farkındalık sağlanmalıdır. Yönetimin desteği ve çalışanların katılımı ile gerçekleştirilen iç denetim süreçleri etkinliği olan, katma değer yaratan süreçlerdir. Çünkü, iç denetimin kuruma sağlayacağı katma değer ancak etkin iletişim ağı ve risk değerlendirmeleriyle gerçekleştirilecektir.

KAYNAKÇA:

Songül KARACA AYDIN, Üniversitelerde İç Denetim ve İç Denetçilerin Misyon Sorunu, Ünye İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 4(2), Aralık 2021, 9-22

Erdal BAYRAKCI, Abdullah DEMİREL İç Denetimin Yapısal Ve İşlevsel Sorunlarının Türkiye'deki Üniversiteler Bağlamında, Analizi KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 19 (33):52-60, 2017

Esin Nesrin CANI - Cem ÇETİN, İç Kontrol Sistemi ve Denetim Programı EtkinliğiDevlet Üniversitelerine Yönelik Uygulama, Maliye ve Finans Yazıları - 2019 - (112), 77 – 94

Özlem AKTAŞ, Vakıf Üniversitelerinde İç Kontrol Ve İç Denetim Sisteminin Etkinliği Ve Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi, 2019, İstanbul Arel Üniversitesi

Uğur KARABİBER, Beyhan YASLIDAĞ, Vakıf Üniversitelerinde İç Denetim Mekanizmasının İncelenmesi, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research Cilt: 12 Sayı: 62 Yıl: 2019

Hasan ERKAN, Vakıf Üniversitelerinde İç Kontrol Faaliyetlerine Yönelik Bilgisayar Destekli Bir Model Örneği , KTO Karatay Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2017

Melek Damla MANDALAS, Esin Nesrin CAN, Kurumsal Risk Yönetimi Kapsamında Risk Odaklı İç Denetim Analizi; Marmara Bölgesindeki Devlet Üniversitelerine Yönelik Bir Araştırma, Denetim, Sayı: 20, Ocak / Haziran 2020

Turan YILDIRIM, Vakıf Üniversitelerinin Denetlenmesi,

www.ubsder.org